

слово *арабка* може функціонувати як кличка тварини, зазвичай темного кольору.

Вчера я была на крыше курятника и смотрела на собак, они теперь на меня не лают, а все тянутся ко мне. Всего там 3 собаки, последнюю зовут Арабка [Віра Хлудова. Уся принадність життя таємна ... (з щоденника) // «Наука і життя», 2008].

Отже, слово *арабка* широко використовується в різноманітних художніх текстах, позначає жінку арабської національності, зазвичай красиву, або лежить в основі порівняння – за допомогою союзу як, або в переносному сенсі, як кличка тварини чорного кольору.

Список використаних джерел:

1. Национальный корпус русского языка. URL: <https://ruscorpora.ru/new>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-288-6-49>

Антонова В. Ф.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземних мов*

*Українського державного університету залізничного транспорту
м. Харків, Україна*

Нешко С. І.

*кандидат філологічних наук,
завідувачка кафедри іноземних мов*

*Українського державного університету залізничного транспорту
м. Харків, Україна*

СХІДНІ МОТИВИ У ТВОРАХ Р. САУТІ

Р. Сауті обирає теми для своїх творів віддалені епохи та екзотичні країни. У своїх баладах автор використовує переважно середньовічні сюжети, а також історію та релігію Сходу. Від народної балади Р. Сауті сприйняв лише форму. Яскравими прикладами є “Thalaba the Destroyer” («Талаба-руйнівник») (1801), “The curse of Kehama” («Прокляття Кехами») (1810) та інші.

Ці поеми об'єднані спільністю східної проблематики та схожістю рис характерів головних героїв, виконаних віри, яка наставляє їх на істинний

шлях або допомагає перемогти ворогів. Таким є арабський витязь Талаба, поборник справедливості, який виступає проти злих чарівників, які символізують світове зло.

У поемі «Талаба» очевидна присутність фольклорного сюжету, заснованого на широко відомих у Європі народних переказах про останнього короля готів. “Thalaba the Destroyer” («Талаба-руйнівник») (1810) відрізняється глибиною філософсько-релігійної проблематики, має яскраво виражену лірико-драматичну жанрову природу з елементами епічної розповіді і складається з дванадцяти книг. Патетична розповідь поєднується зі співчутливими авторськими зверненнями до героїв, пристрасними ліричними монологами та драматичними діалогами персонажів. Задум поеми народився у Р. Сауті під впливом історії про рока Магомета.

Поема «Талаба-руйнівник» є одним із найвищих досягнень поетичного мистецтва Р. Сауті. Яскраві образи, барвисті метафори та порівняння, виразний мелодійний та ритмічний малюнок строф, сюжет, що складається з неймовірних пригод у дусі арабських казок «Тисячі та однієї ночі», піднесений інтонаційний лад поеми залишають сильне враження і відбивають романтичний характер поетичної фантазії поета. Поема написана нерифмованим неправильним розностопним віршем, свобода та різноманітність якого, на думку автора, найбільше відповідають характеру сюжету.

У 1810 р. Р. Сауті опублікував поему «Прокляття Кехами», засновану на мотивах індуїстів. Вивчаючи доступний йому етнографічний матеріал, Р. Сауті ознайомився з такими творами індійської релігійно-філософської думки, як «Бхагават-гіта» та «Махабхарата», «Рамаяна» та «Закони Ману». Автор акцентувався на тому, що сюжет поеми є характерним для індійської літератури. Проте слід зазначити, що Р. Сауті спирався на вірування індуїстів головним чином в їх зовнішніх, сюжетно-образних аспектах, завдяки чому в поемі був створений цілий пантеон богів індуїзму.

Типологічними рисами головних персонажів митця є безмежна віра, пошук істини, прагнення подолати ворогів. Тематику для своїх поем і віршів Р. Сауті обирав далекі епохи, невідомі країни. Він намагався відтворити притаманні екзотичному часу й простору дрібниці побуту, почуття, нерідко стаючи на точку зору своїх героїв. З цією метою він користувався багатством народної поезії, вводячи у твори традиційні розміри, повтори, традиційні символи та інші засоби. Звернення до ісламського сходу та використання прикмет екзотичного світу створюють особливий колорит творів автора. Р. Сауті сприйняв Схід як альтернативу античності (присутність якої частково відчувається у творах автора). У своїх творах поет прагнув знайти в екзотичному,

східному світі альтернативні відповіді на питання, викликані навколишньою дійсністю. Таким чином, твори Р. Сауті є своєрідним виявом філософії ескепізму.

Список використаних джерел:

1. Carnall G. Robert Southey and his age. The development of a conservative. Oxford : Clarendon Press, 1960. 233 p.
2. Curry K. Southey. London: Routledge & Kegan Paul, 1975. 191 p.
3. Southey R. The critical heritage. London – Boston : Routledge & Kegan Paul, 1972, 492 p.
4. Southey R. Poems; chosen and arranged by Edward Dowden. London – New York : Macmillan and Co., 1895, 220 p.
5. Southey R. The Poetical Works, with a Memoir of the Author : in 10 vols. Vol. 3. London : Longman, 1841. 440 p.
6. Storey M. Robert Southey: a life. Oxford – New York : Oxford Univ. Press, 1997. XV, 405 p.
7. Tzur R. “Kubla Khan” poetic structure, hypnotic, quality, a cognitive style : a study in mental vocal, a critical performance. Amsterdam – Philadelphia : Benjamins, 2006. 252 p.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-288-6-50>

Ващенко Ю. А.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри історії зарубіжної літератури і класичної філології
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
м. Харків, Україна*

ПАРАДИГМА ЧАРІВНОЇ КАЗКИ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЖАНРОВОГО ПАСТИШУ В РОМАНІ Е. Е. ШМІТТА “ULYSSE FROM BAGDAD”

Роман «Улісс із Багдада» (*“Ulysse from Bagdad”*, 2008) належить перу Е. Е. Шмітта, франко-бельгійського письменника-постмодерніста, добре відомого за творами широкого жанрового та проблемно-тематичного діапазону («Пан Ібрагім та квіти Корану» (2001), «Оскар і Рожева дама» (2002), «Діти Ноя» (2003), «Моє життя з Моцартом» (2005) та ін).

Назва роману красномовно вказує на його античне інтертекстуальне джерело й визначає розгляд постмодерністського тексту крізь призму